

Eiland

‘Koekje?’

Ik schud mijn hoofd. Opa moet er duidelijk nog aan wennen dat ik geen gluten meer mag. Ik ook trouwens. Of zou hij niet weten dat zo ongeveer elk koekje op de wereld uit gluten bestaat?

‘Och, stom van me. Daar zitten natuurlijk gluten in,’ zegt Opa, terwijl hij het pak koekjes snel weer in zijn rugzak propt. ‘Ben jij er al een beetje aan gewend?’

Ik haal mijn schouders op. Met mijn gympen schop ik wat duinzand opzij. Het helmgras kietelt in mijn knieholte.

‘Morgen nemen we iets anders mee,’ zegt Opa, ‘iets zonder gluten!’ Hij geeft me een knipoog en pakt zijn verrekijker er weer bij.

Morgen. Gaan we dit echt elke dag doen?

Dat wordt een lange zomer. Vijf weken lang elke avond vogels kijken. Ik slaak een onhoorbare zucht. Hoeveel avonden zijn dat wel niet? Het is niet alsof er zoveel anders te doen is op dit eiland. Maar vogels kijken is bijna net zo saai als je vervelen. Misschien zelfs saaier.

Thuis zou ik nu naar Ravi fietsen om samen lekker te voetballen. Of bij Temi in zijn boomhut klimmen om samen moppen te verzinnen. Of met Sev en Mo nog

even naar het zwembad en de grote trampolines op het speelveld. Maar waar je hier op het eiland ook naartoe gaat, je komt altijd weer uit bij de zee. Omsloten. Opgesloten. Je kunt geen kant op.

Die begrenzing geeft juist vrijheid, zei Mam, toen ze me vorige maand het eiland-zomer-plan vertelde. Ze keek er een beetje dromerig bij. 'Doordat niet alles kan op het eiland, kunnen nieuwe dingen juist wel.' Ze zette een worteltaartprobeersel in de oven en veegde haar handen af aan haar gele schort dat onder het amandelmeeel en de oranje vlekken zat. 'Je hoeft helemaal niets en juist daardoor heb je tijd om even niets te doen.'

Niets doen? Ik rolde met mijn ogen. Het klonk als iets wat ze zelf graag zou willen. Waarom ging zij dan niet naar het eiland? Daar kon ze toch ook werken aan haar nieuwe kookboek? Dan bleef ik wel thuis, bij Pap. Maar dat was ongezellig voor me, dan zat ik overdag de hele dag alleen, zei ze, want Pap moet werken.

'Wortel?' Ze schoof me de zak overgebleven wortels toe. 'Op het eiland ben je tenminste samen met Opa en Oma.'

Ik ben er nog niet uit of dat wel een pluspunt is. Opa staat elke dag vroeg op om naar zijn moestuin te gaan. En Oma is de halve dag druk met het verwerken van de oogst: bessen van de takjes rijgen, fruit pureren, lege potten uitkoken. Elke dag zet ze nieuwe potjes jam op een tafeltje onder de walnotenboom in de voortuin, met een briefje ernaast in haar zangerige handschrift: 'Zelfgemaakte jam en geweckte groenten: 2,50'. In een donkerblauw blikje met een gouden rand, en roze en

gele bloemen, kunnen voorbijgangers hun muntgeld doen.

Opa en Oma hebben opeens bij opvallend veel klusjes hulp nodig. Misschien denken ze dat ze mij er een plezier mee doen. Of misschien zien ze in mij vooral een paar extra handen. Wortels trekken, bietjes zaaien, aardbeien ontkronen.

En vogels kijken, dus.

‘Wulpen, Tibe! Ik tel er vijf. Nee, zes! Schrijf jij het op?’ Opa gebaart ongeduldig naar zijn notitieboek en blijft intussen door zijn verrekijker turen.

Het rode boekje is aan de randen opgekruld en heeft kringen van de bekers koffie die Opa erop heeft gezet. De pagina’s zijn bobbelig van de keren dat Opa in de regen toch het duin op is geklommen. Of misschien zelfs van hoog opspattende golven?

Mijn ogen glijden langs de rij vogelnamen in de tabel. Bovenaan heeft Opa de datum van vandaag geschreven. Achter de scholekster staan al drie streepjes. Bij de kleine mantelmeeuw en de bontbekplevier heb ik al acht streepjes gezet. En bij de gewone zilvermeeuw staat iets gekrabbeld dat meer dan twintig moet betekenen.

‘Heb je dat, Tibe? Ik zie ook nog een aalscholver en vier rosse grutto’s. En kijk, daar duikt een grote stern. Prachtig!’

Ik zet ijverig streepjes achter de vogelnamen waar ik tot vorige week nog nooit van had gehoord. Visdief? Zaagbek? Kanoet? Ik heb geen idee hoe ze eruitzien.

‘Wil jij eens proberen?’ Opa duwt de verrekijker in mijn handen. Hij heeft er blijkbaar wel vertrouwen in dat ik vogels kan herkennen.

De zwart-witte scholekster met zijn felrode snavel weet ik inmiddels wel te herkennen. Maar verder zijn vrijwel alle vogels wit, met hier en daar een grijze of bruinige veeg. Sommige groter dan andere, maar ze lijken toch vooral erg veel op elkaar.

Hé, daar zie ik een vogel met een helemaal zwarte buik en hals. Dat heb ik nog niet eerder gezien. Ik veer overeind.

‘Zie je iets bijzonders?’ vraagt Opa.

Ik geef hem de verrekijker weer en pak het vogelboek van Opa uit zijn tas. Ook daarin lijken alle vogels op elkaar. Hoe moet je hierin ooit de juiste vogel vinden? De vogel met zijn zwarte buik kan ik niet vinden.

‘Hij staat niet in het boek, Opa. Weet jij wat voor vogel dat is? Die daar bij de paaltjes?’ Ik sla het boek nog een keer open.

‘Die zwarte borst bij de strekdam? Een zilverplevier. Goed gezien.’

‘Zilverplevier?’ Ik blader snel terug naar het einde van het boek, waar ik die naam heb gezien. ‘Maar de zilverplevier is wit aan de onderkant, met bruine vlekjes bovenop!’ Hij lijkt nog het meest op een jonge zilvermeeuw. Die heeft Opa me eerder op de fiets aange-wezen.

‘Dat is zijn winterkleed. Het is nu zomer. En in de zomer is hij zwart.’

‘Ja hoor. Kunnen die vogels zich ook nog verkleden tussendoor? Zo kan ik het natuurlijk nooit leren.’

‘Je hebt nog de hele zomer, jongen.’

Ik zucht.

‘Schrijf maar op: zilverplevier.’

Vuurtoren

Oma's handen zijn paars. Ze heeft haar bloemetjes-schort weer omgebonden en aan de berg kersen te zien, is ze al de hele ochtend bezig met ontpitten. Op de houten witte plankjes boven het aanrecht in de verder zeegroene keuken staan al rijen lege potjes klaar om gevuld te worden. Vandaag heb ik echt geen zin om te helpen.

'Zal ik een lekker kopje thee voor je maken?' vraagt Oma. 'Het water heeft net gekookt.'

Oma zet altijd thee met vreemde smaakjes. Thuis hebben we gewoon zakjes groene thee, of rooibos. Oma heeft losse theeblaadjes in grote bussen, waar ze stickertjes op heeft geplakt met namen als Waddenwind en Ochtendbries. Tussen de theeblaadjes zitten paarse en gele bloemetjes, en soms kleine stukjes die op takjes lijken. Het ruikt naar duin. Naar eiland.

'Nee, bedankt Oma. Ik ga even een stukje fietsen.'

Ik pak een half pak rijstwafels van het aanrecht en loop door de bijkeuken naar de tuin. Mam zegt dat ik verslaafd ben aan rijstwafels.

Ik kan heus wel zonder. Maar volgens haar is dat typisch iets wat verslaafden zeggen. Ze vindt rijstwafels 'gebakken lucht', dus dan is het vast niet erg dat ik er veel van eet. Ik vind ze gewoon lekker. En ze zijn

tenminste glutenvrij. Dat kun je van de meeste dingen niet zeggen.

Bij Ravi thuis eet ik ook altijd rijstwafels, sinds ze geen glutenvrij brood meer in huis hebben. Ravi at eerst ook glutenvrij, maar mag nu wel weer gluten eten. Dat gaat bij mij niet gebeuren, ik heb levenslang. Mam verbetert mensen steeds als ze vragen of ik allergisch ben voor gluten. Het is een auto-immuunziekte, zegt ze dan, waarbij je immuunsysteem je eigen lichaam aanvalt.

Toen ik weer eens kotsend op de bank lag van een traktatie op school die per ongeluk toch gluten bevatte, liet Mam me een keer een filmpje zien van soldaatjes die altijd paraat staan in je lichaam. Ze komen in actie zodra er indringers je lichaam binnenkomen, zoals bacteriën of virussen. Bij mij komen de soldaatjes alleen ook in actie als ik gluten eet. En ze slaan dan zo wild om zich heen met hun zwaarden dat ze mijn darmen van binnenuit kapotmaken.

Een beetje kinderachtig filmpje natuurlijk, maar ik snap nu wel wat er gebeurt in mijn buik. En dat traktaties niet te vertrouwen zijn. Met rijstwafels zit ik tenminste veilig.

Ik klem het pak onder mijn snelbinders. Ik ben blij dat ik mijn fiets mee heb genomen naar het eiland. Nu heb ik tenminste iets te doen. Even zoek ik naar de sleutel, tot ik bedenk dat niemand hier zijn fiets op slot zet, en de sleutel nog gewoon in de fiets zit.

Vanuit de schuur klinkt getimmer. En gemopper.

‘Ha jongen,’ zegt Opa als hij me ontdekt in de deuropening. In zijn toch al warrige haar zitten stukjes zaagsel. ‘Kom je me helpen?’

‘Wat maak je?’

‘Een kastje voor je oma. De potten jam waaien geregeld kapot, als de wind onder het tafeltje komt en de stapels omvallen. Dus ik wilde een kastje maken, met meerdere plankjes, zodat ze de potten niet hoeft te stapelen. Maar dat is nog niet eenvoudig.’

Timmeren is ook niet mijn sterkste kant. Papa is er erg goed in. Hij kan alles bouwen wat ik teken. Toen ik klein was, heeft hij zelf een loopfiets voor me gemaakt, en een vliegtuig waarvan de vleugels kunnen bewegen. En ook het bed en de kasten op mijn kamer heeft hij getimmerd. Geef hem een paar planken en een paar uur, en er staan opeens nieuwe meubels.

‘Succes, Opa.’ Ik probeer bemoedigend te glimlachen. ‘Ik ga even fietsen.’

Hier mag ik zelf rondfietsen. Thuis vinden Pap en Mam dat te gevaarlijk, en moet er altijd een volwassene meefietsen. Of de oudere zus van Ravi. Op het eiland zijn bijna geen auto's, en lijken mensen bovendien minder haast te hebben in het verkeer. Alles is hier dichtbij, dus veel te laat kun je niet komen.

De schelpen knisperen onder mijn wielen. Boven de dennen verderop zweven de meeuwen op de wind. De lucht is felblauw zonder een enkele wolk; het wordt vast weer warm vandaag. Het pad slingert door duinen en gaat dan bergafwaarts richting het bos. Inmiddels ken ik de paadjes al best goed, maar toch stop ik even bij een rood-witte wegwijzerpaddenstoel. Waar zal ik nu eens heen gaan? *Waddenkerk*, lees ik. *Paal 9. Haven*. Eigenlijk heb ik nergens zin in. Ik ben hier nog geen week en heb nu bijna alles wel gezien. *Strand. Dorp. Vuurtoren*. Vuurtoren! Daar ben ik nog niet echt geweest.

Ik duik in elkaar als plots een luide toeter klinkt. Die stomme scheepshoorn! Ik kan maar niet wennen aan het harde geluid. Hij blaast drie keer als de veerboot vertrekt, en één keer als de boot aankomt. Dit moet de boot van halftien zijn.

Ik stap weer op de fiets. Naar de vuurtoren dan maar, met een omweg door de duinen. Het pad gaat steeds omhoog en omlaag als een deinende zee. Ik beeld me in dat mijn fiets een surfplank is, en het pad een golf. Ik zoef omlaag en word moeiteloos door de golf weer omhooggeduwd. Hoog, laag. Hoog, laag. Tot de golf het dorp in rolt en ik vol op de rem moet trappen. Toeristen.

De stroom toeristen is als eb en vloed, zei Opa op een avond op de dijk. Bij elke aankomende veerboot stroomt het dorp vol met toeristen. Die fietsen willen huren, boodschappen moeten doen, ijsjes willen eten. Als een veerboot vertrekt, stroomt het dorp weer leeg en keert de rust terug, voor even. De boot bepaalt het ritme op het eiland.

Nu is het duidelijk vloed en moet ik zigzaggen tussen de rolkoffers, de hondenkarren en de kinderen die plotseling oversteken omdat ze aan de overkant van de straat een felgekleurde vlieger zien of een nog mooiere strandschip dan het exemplaar in hun bolderkar. In het restaurant met de rode luiken zwaait een meisje met zwart haar naar me. Ik voel mijn wangen rood worden. Snel fiets ik door.

Onderaan de vuurtoren gooi ik mijn fiets in de berm. Ik ben al vaker langs de vuurtoren gefietst, maar heb hem nog niet van dichtbij bekeken. Van bijna alle kanten op het eiland is de vuurtoren te zien. In het donker

seinen zijn lichtstralen als een geheime code: aan-uit-aan-uit-aaaaan-uit. Daaraan kunnen schepen op zee herkennen welke vuurtoren dit is, en bij welk eiland ze dus in de buurt zijn, heeft Opa eens verteld. Ik gok dat de kapitein dat ook wel op zijn telefoon kan zien, maar dat was vroeger vast anders.

De vuurtoren staat op het hoogste duin van het eiland. Om bij de voet van de vuurtoren te komen moet ik eerst nog een zanderig pad omhoogklimmen, zie ik, met brede houten treden. Wel zevenennegentig treden, lees ik op het bordje onderaan de trap. Poeh. Ik spurt naar boven, maar mijn benen zijn minder enthousiast en de zon blijkt best warm. De laatste treden sjok ik omhoog. Eenmaal boven op het duin zie ik dat er nog een tweede pad bij de vuurtoren uitkomt, dat slingerend naar beneden gaat. Dat neem ik volgende keer met de fiets.

De vuurtoren blijkt niet alleen te staan. Achter de rood-witte vuurtoren is een stellage met drie ladders gebouwd, met bovenin een platform dat vrijwel even hoog is als de vuurtoren zelf en eraan vast lijkt te zitten. Ter versteviging? Voor extra zitruimte? Ik heb geen idee, maar het lijkt erop dat je de stellage wel op kunt klimmen via de ladders. De vuurtoren zelf zit op slot.

Ik beklim de ladders een voor een tot ik boven op het platform sta. Wow... Even vergeet ik adem te halen. Wat kun je hier ver kijken! Het is maar goed dat ik geen last heb van hoogtevrees. Mijn fiets lijkt vanaf hier een klein rood stipje in een strook van geel: de brem, die Mama zo mooi vindt, staat nu vol in bloei en kleurt het eiland geel.

Vanaf hier zie ik de Waddenzee aan de ene kant en de Noordzee aan de andere – al twijfel ik even welke

zee ik waar zie. Hoe zit dat ook alweer? Ik zie de duinen waar ik doorheen ben gefietst en het bos, en de camping bij het strand, de haven en ook een stukje van het dorp. Ver op zee varen ouderwets uitziende zeilschepen met drie masten, en de vissersschepen die hier vissen op de garnalen waar Opa zo van houdt. Ik vind het maar vieze, glibberige beesten.

Het natuurgebied op de Punt is nu helemaal drooggevallen. Opa gaat er vaak vogels kijken. De scholeksters broeden er vlak bij het water. Nu is er een groepje mensen met een auto. Gek, ik dacht dat daar geen auto's mochten komen? Ik kan niet goed zien wat ze aan het doen zijn. Volgende keer neem ik Opa's verrekijker mee.

Ik trek het pak rijstwafels open en neem net de eerste hap als op het pad onderaan het duin een fietser voorbijkomt. Het is net alsof ik met een drone ben opgestegen en naar een miniatuur-eiland kijk, waarin een gele miniatuur-fiets fietst. Of alsof ik steeds verder ben uitgezoomd in een computerspelletje. Maar dit is een echte fiets, met een echt meisje erop, en een echte fietsmand aan het stuur waarin van alles rammelt. Het is het meisje van het restaurant met de luiken. Wat zou ze gaan doen?

Elfi

Snel klauter ik het platform af en neem met grote sprongen de zevenennegentig treden terug naar beneden. Ik pluk mijn fiets uit de berm. Het meisje heeft het pad richting de haven genomen en daar zijn weinig zijpaadjes, weet ik. Ik haal haar zo in. Ik fiets zonder omkijken langs het binnenmeer, schiet nog snel voor drie ruiters te paard langs en race hard de laatste heuvel omhoog, tot het schelpenpad met een lange afdaling in de haven uitkomt.

Waar is ze gebleven? Ik zie haar nergens. Volgens mij heb ik geen afslag gemist. Bij de boten lijkt ze ook niet te zijn. Ik zoek nog even door en geef het dan op. Misschien heeft ze bij de vuurtoren toch een ander pad genomen.

Rustig fiets ik een stukje terug de heuvel op en neem het bospad naar huis. Onder de walnootboom staat een nieuwe voorraad potjes, zie ik als ik bij het huis aankom. Zo te zien heeft Oma de berg kersen inmiddels omgetoverd in kersenjam, maar is het Opa nog niet gelukt de tafel te veranderen in een kastje. Misschien kan hij beter wachten tot Pap dit weekend komt logeren.

Het huis van Opa en Oma ligt een beetje verscho-
len tussen oude dennenbomen. Het doet me altijd aan

een boerderij denken. De punt bovenin is afgeplat, waardoor een stuk van de oranje dakpannen al aan de voorkant te zien is. De lichtblauwe luiken steken fel af tegen de witgepleisterde muren. De bloembakken onder het raam boven heeft Oma in dezelfde lichtblauwe kleur geverfd, en de deur van het schuurtje ook. Vergeet-me-nietjesblauw noemt Oma dat. Ik kijk naar de vier grote cijfers die net onder het dak staan: 1948. Zo oud is het huis zeker al. En daaronder een wit bordje van drijfhout dat Opa heeft gezaagd en waarop Oma in blauw heeft geschilderd: *Duindoorn*.

‘Bedankt, Oma Josje!’ hoor ik plotseling vanuit de tuin. Ik verstop me half achter de walnootboom. ‘Ik ga ze gelijk naar mijn vader brengen.’

‘Doe hem de groeten van me,’ klinkt de stem van Oma. ‘Zeg hem maar dat ik volgende week waarschijnlijk uien voor hem heb.’

‘Ik zal het doorgeven. Dag, Oma Josje!’

Vanuit de tuin komt het meisje met de fiets aangelopen. Haar fietsmand rammelt nog steeds, maar maakt een ander geluid dan net. Van een afstandje zie ik dat de mand tot de rand gevuld is met potten. Wie eet er nou zoveel jam?

‘Wacht even, Elfi,’ hoor ik Oma zeggen. Haar hoofd verschijnt vanachter de duindoornstruiken met oranje besjes. ‘Neem deze ook maar mee.’ Ze legt een papieren zak op de potjes in de fietsmand. Kersen zeker. Of boontjes.

Elfi heet ze dus.

‘Wat lief, Oma Josje, dank u wel!’

Pas als ze verder loopt, merkt ze mij op onder de walnootboom. Ze lijkt niet verbaasd te zijn me te zien.

‘Hoi!’ roept ze lachend. Ze stapt op haar gele fiets en rijdt rammelend het bos in.